

Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands, m.m. (prop. 2001/02:18)

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om nya skatteregler för kostnadsersättningar och förmåner till statligt anställda som är stationerade utomlands och avstyrker den motion som har väckts i ärendet. Ersättningar eller förmåner som avser bostad, skolvgifter, resor till och från tjänstgöringsorten, medföljandetillägg samt grundtillägg skall inte tas upp till beskattning. Förslaget ändrar inte i de regler som redan finns för anställda inom utrikesförvaltningen och i biståndsverksamheten. Mot utskottets tillstyrkande i denna del har en reservation (v) lämnats.

Utskottet tillstyrker också de justeringar som regeringen föreslår i inkomstskattelagen och i socialavgiftslagen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands	5
Propositionen i övrigt	7
Reservation.....	8
Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda statione- rade utomlands (punkt 1 och punkt 3 i motsvarande del) - (v)	8
Bilagor	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	10
Propositionen.....	10
Följdmotion	10
2. Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands

Riksdagen godtar proposition 2001/02:18 i denna del och avslår motion 2001/02:Sk4 yrkandena 1 och 2.

Reservation (v) - delvis

2. Propositionen i övrigt

Riksdagen godtar proposition 2001/02:18 i denna del.

3. Lagförslagen

Riksdagen antar till följd av vad som föreslagits i punkterna 1 och 2 ovan de i proposition 2001/02:18 framlagda förslagen till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:18 i denna del.

Reservation (v) - delvis

Stockholm den 13 november 2001

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Anita Johansson (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Lena Sandlin-Hedman (s), Marie Engström (v), Sven Brus (kd), Gudrun Lindvall (mp), Rolf Kenneryd (c), Lennart Kollmats (fp), Stig Rindborg (m) och Lennart Axelsson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2001/02:18 Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands, m.m. och den motion som har väckts med anledning av propositionen.

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut framgår av *bilaga 1* till betänkandet. De lagändringar som regeringen föreslår redovisas i *bilaga 2*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att vissa kostnadsersättningar och förmåner till statligt anställda som är stationerade utomlands inte skall tas upp till beskattning. Förslaget gäller endast andra statligt anställda än anställda vid utrikesförvaltningen eller i biståndsverksamhet. Skattefriheten vid utlandsstationering skall gälla ersättningar eller förmåner som avser bostad, skolavgifter, resor till och från tjänstgöringsorten, medföljandetillägg samt grundtillägg.

Som en konsekvens av den föreslagna regleringen kan den särreglering som finns i inkomstskattelagen för nationella experter m.fl. upphävas.

I propositionen föreslås vidare en ändring i inkomstskattelagen av termen årsmodell vid fastställande av bilförmån. Termen årsmodell föreslås ersättas av termen bilmodell, vilken definieras som bilmärke, variant och tillverkningsår.

Dessutom föreslås en ändring av rättelsekaraktär i socialavgiftslagen i fråga om avtal om betalning av socialavgifter och två rättelser i inkomstskattelagen.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

Utskottets överväganden

Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att vissa kostnadsersättningar till statligt anställda i samband med utlandsstationering undantas från skatteplikt.

Jfr reservation (v).

Gällande bestämmelser

Sedan länge gäller att utlandstillägg och liknande ersättningar och förmåner, t.ex. bostadskostnadsersättning och förmån av bostad, till utlandsstationerade inom utrikesförvaltningen eller biståndsverksamheten är skattefria och att kostnader som skall täckas av ersättningen inte får dras av i deklARATIONEN. Dessa regler finns numera i 11 kap. 21 § och 12 kap. 3 § inkomstskattelagen.

För visst tidsbegränsat arbete, bl.a. som nationell expert inom EU, finns speciella regler som innebär att en utlandsstationering om högst tre år betraktas som tjänsteresa med rätt till avdrag för ökade levnadskostnader. Avdrag kan enligt särskilda regler göras för kostnader för barns grundläggande skolgång (12 kap. 9 och 23 §§ inkomstskattelagen).

Propositionen

I propositionen föreslås nya regler om skattefrihet för vissa kostnadsersättningar och förmåner till utlandsstationerade statligt anställda utanför utrikesförvaltningen och biståndsverksamheten.

Skattefriheten skall omfatta bostad på stationeringsorten, avgifter för barns skolgång i grundskola och gymnasieskola eller liknande, egna och familjemedlemmars resor till och från tjänstgöringsorten, dock högst två resor per person och kalenderår, medföljandetillägg för make, maka eller sambo som går miste om förvärvsinkomster till den del det inte överstiger en tolfedel av ett och ett halvt prisbasbelopp per månad och grundtillägg till den del det inte överstiger ett belopp som kan antas motsvara den normala ökningen av utgifter för livsmedel, transporter, hushållshjälp och speciella merutgifter. Till skattefriheten kopplas ett förbud att dra av utgifter som ersättningen är avsedd att täcka. Lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

Ändringarna i skattereglerna har aktualiserats av att utlandsstationeringar av statligt anställda blir allt vanligare även utanför utrikesförvaltningen och biståndsverksamheten. Vid bedömningen av vilka kostnadsersättningar och förmåner som bör vara skattefria har regeringen utgått från det s.k. URA-avtalet, dvs. det kollektivavtal som reglerar kostnadsersättningar och förmå-

ner till statligt anställda i allmänhet vid utlandsstationering fr.o.m. den 1 januari 2002.

Villkoren för anställda vid utrikesförvaltningen och i biståndsverksamheten skall övervägas ytterligare, och de särskilda skattereglerna för dessa verksamheter berörs därför inte av de ändringar som lagts fram i förevarande lagstiftningsärende. Däremot upphävs enligt förslaget de särskilda regler som gäller för nationella experter m.fl.

Motionen

I motion Sk4 är Marie Engström m.fl. (v) kritiska till att införa regler som vidgar området för skattefria kostnadsersättningar och förmåner. Motionärerna anser att regeringens förslag innebär ett avsteg från kraven på likformighet i beskattningen och enhetliga skatteregler. De yrkar att riksdagen skall avslå propositionen i denna del (yrkande 1) och begära att regeringen återkommer med förslag som innebär att de kostnader som uppstår till följd av ett ökat antal utlandsstationeringar skall hanteras inom ramen för befintligt regelsystem med möjlighet till avdrag för styrkta merkostnader (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Avsaknaden av heltäckande regler för den skattemässiga behandlingen av statligt anställdas merutgifter i samband utlandsstationering medför i dag problem för flera utsändande myndigheter utanför utrikesförvaltningen och biståndsverksamheten. I propositionen framhålls att det finns en klar risk för att bristen på särskilda skatteregler avseende kostnadsersättningar m.m. kan innebära att myndigheternas internationella aktiviteter är av mindre omfattning och bedrivs på ett mindre effektivt sätt än vad verksamheten kräver. Utskottet anser mot denna bakgrund att det är angeläget med klagörande regler för beskattningen av kostnadsersättningar och förmåner som ges ut till den grupp statligt anställda som inte är anställda vid utrikesförvaltningen eller i biståndsverksamhet.

När det gäller den närmare utformningen av de nya reglerna har regeringen följt samma grundmodell som redan tillämpas på statliga anställningar inom utrikesförvaltningen och biståndsverksamheten, dvs. att kostnadsersättningarna inte beskattas och att motsvarande utgifter inte kan dras av. Dessutom innebär regeringens förslag en enhetlig och enkel reglering av kostnadsersättningar i samband med all utlandsstationering av statligt anställda utanför utrikesförvaltningen och biståndsverksamheten. Utskottet anser att de föreslagna nya reglerna har fått en lämplig utformning.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker följaktligen motionen.

Propositionen i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att utmönstra termen årsmodell för bilar ur inkomstskattelagen och om rättelser i inkomstskattelagen och socialavgiftslagen.

Propositionen

I propositionen föreslås en justering i inkomstskattelagen till följd av att termen årsmodell för bilar inte längre ingår i EG:s regelsystem. Ett par rättelser föreslås också i inkomstskattelagens regler om vad som skall räknas till tjänst och en komplettering av rättelsekaraktär föreslås i socialavgiftslagens regler om möjlighet att avtala bort skyldigheten att betala socialavgifter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit anledning till någon erinran mot de övriga förslagen i propositionen eller de lagtexter som regeringen har lagt fram. Utskottet tillstyrker följaktligen propositionen i denna del.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges inom parentes vilka punkter i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands (punkt 1 och punkt 3 i motsvarande del) (v)

av Per Rosengren (v) och Marie Engström (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 och punkt 3 i motsvarande del borde ha följande lydelse:

1. Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands (punkt 1)

Riksdagen avslår proposition 2001/02:18 såvitt avser att utvidga inkomstskattelagens bestämmelser om skattefrihet för vissa kostnadsersättningar och begär att regeringen skall återkomma till riksdagen med ett nytt förslag om avdragsregler för utlandsstationerad personal. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Sk4 yrkandena 1 och 2.

3. Lagförslagen i fråga om beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands (punkt 3 i motsvarande del)

Riksdagen avslår det i proposition 2001/02:18 framlagda förslaget till 1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) såvitt avser en ny 11 kap. 21 a §, ändring i 12 kap. 3 §, att 12 kap. 9 och 23 §§ skall upphöra att gälla, att rubriken närmast före 12 kap. 23 § skall utgå och att införa en ny rubrik närmast före 11 kap. 21 §.

Ställningstagande

Enligt propositionen är förslagen om skattefrihet påkallade av ett ökat antal utlandsstationeringar. Vi anser att de merkostnader som uppstår till följd av detta mycket väl kan hanteras inom ramen för befintligt regelsystem med möjlighet till avdrag för styrkta merkostnader.

Vi är också kritiska till att man återigen vidgar möjligheterna att skattebefria kostnadsersättningar och förmåner. Reglerna om skattefrihet för utländska experter, som infördes år 2000, är ett tidigare exempel på detta. Det är dessutom, som vi ser det, ett avsteg från kravet på likformighet i beskattningen. Förslaget strider också mot det vi så ofta annars eftersträvar, nödvändigheten av enhetliga skatteregler.

Vi föreslår att riksdagen avslår förslaget i proposition 2001/02:18 om skattebefrielse för kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade

utomlands och att regeringen återkommer med förslag om avdragsregler för utlandsstationerad personal enligt vad i motionen anförts.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Regeringen (Finansdepartementet) föreslår i proposition 2001/02:18 att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).

Följdmotion

2001/02:Sk4 av Marie Engström m.fl. (v):

1. Riksdagen avslår förslaget i proposition 2001/02:18 om skattebefrielse för kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om avdragsregler för utlandsstationerad personal enligt vad i motionen anförs.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

